

Postadres:
Postbus 11729
2502 AS THE HAGUE

Bezoekadres:
Bezuidenhoutseweg 27-29
2594 AC THE HAGUE

T +31 70 - 347 88 71
@ info@nogepa.nl
www.nogepa.nl

KVK 27095808
BTW NL 0044.65.295.B01
NL21ABNA0251446298

Retouradres: Postbus 11729, 2502 AS THE HAGUE

AANTEKENEN MET BERICHT VAN ONTVANGST

Gasunie Transport Services
Postbus 181
9700 AD GRONINGEN

Datum 28 mei 2020
Referentie 2005-0050 v1.1
Onderwerp Reactie NOGEPA op GTS consultatie ontwerp-
Investeringsplan (IP) 2020

Contactpersoon Marielle Visser
Telefoon +31 70 304 7409
E-mail marielle.visser@nogepa.nl

Geachte GTS Directie,

Inleiding

De Nederlandse Olie en Gas Exploratie en Productie Associatie (NOGEPA) behartigt de gemeenschappelijke belangen van bedrijven die een vergunning hebben voor de exploratie, ontwikkeling en productie van koolwaterstoffen (olie en gas) op land en offshore in Nederland. NOGEPA heeft kennisgenomen van de inhoud van ontwerp-investeringsplan (IP) 2020 van GTS zoals op 1 mei jongstleden gepubliceerd op de website van GTS. NOGEPA dankt GTS voor de uitleg tijdens de informatiesessies op 27 november 2019 en 25 maart 2020. NOGEPA verwelkomt de mogelijkheid een schriftelijke reactie te geven inzake bovengenoemd onderwerp. Gaarne wordt uw Directie verzocht om rekening te houden met het navolgende.

Algemene opmerkingen

Algemene opmerking vooraf

Het ontbreekt NOGEPA aan voldoende expertise om zich op grond van de verstrekte informatie een oordeel te kunnen vormen of de voorgestelde investeringen noodzakelijk zijn. Een complicerende factor is dat ook niet alle informatie door GTS is verstrekt, aangezien sommige bijlagen als vertrouwelijk zijn aangemerkt. Het is aan ACM en EZK om zorg te dragen dat zij de benodigde expertise in huis hebben om zich een dergelijk oordeel te vormen. Als algemene belangrijke kanttekening merken wij op dat het ons zeer verbaast dat het door GTS verwachte investeringsniveau in de periode 2024-2030 stabiel is, terwijl er sprake is van een dalende benutting van het GTS netwerk in de komende jaren.

Reikwijdte van dit investeringsplan en de goedkeuringen door ACM en EZK

Tabel 5.11. laat zien dat op peildatum 31-01-2020 er nog 16,4 mln EUR pre-FID is voor 2020 en 88,7 mln EUR pre-FID voor 2021. Op het moment dat de ACM het investeringsplan ziet (01-07-2020), zullen de pre-FID bedragen lager zijn. Voor de periode tot het volgende investeringsplan (01-01-2022) zijn er dus al diverse projecten van een FID voorzien en is het is voor ons niet duidelijk waar de goedkeuring van ACM (en EZK) voor dit investeringsplan dan precies betrekking op heeft. Wellicht is het behulpzaam als de tabellen met investeringen worden voorzien van een kolom met daarin de uiterste FID-datum. Gezien de 3 maanden die beschikbaar is voor ACM en EZK voor goedkeuring van een hierop volgend investeringsplan, veronderstellen wij dat een FID-datum tot 31 maart 2022 relevant is voor de goedkeuringen voor het voorliggende investeringsplan.

Markontwikkelingen

Belang van kleine velden gasproductie

Aardgas zorgt op dit moment voor meer dan 40% van de Nederlandse energievoorziening. Nederland heeft de komende jaren aardgas nodig. In alle geschetste scenario's van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) speelt aardgas dan ook de komende decennia een belangrijke rol. Het PBL becijfert dat we in Nederland in 2030 zo'n 30 miljard m3 aardgas gebruiken.

Het kabinet stelt daarbij: "Het kabinet geeft voorkeur aan gaswinning uit de Nederlandse kleine velden, zowel op land als op zee, omdat dit beter is voor klimaat, werkgelegenheid, economie, behoud van kennis van de diepe ondergrond en aanwezige gasinfrastructuur." NOGEPA en haar leden zetten zich in om hierin te voorzien door op een veilige en verantwoorde wijze de komende decennia gas te blijven winnen. Wij verwachten dan ook dat producenten van kleine velden in Nederland in de toekomst zullen doorgaan met het indienen van verzoeken bij GTS voor nieuwe aansluitingen.

H-gas aanbod

In de laatste alinea op pagina 50 en op pagina 57 spreekt GTS de zorg uit of er voldoende H-gas voor Nederland beschikbaar zal komen. NOGEPA deelt deze zorg niet. Wij denken dat op basis van prijsvorming (commodity) er voldoende H-gas voor Nederland beschikbaar zal zijn.

Marktintegratie

Op bladzijde 7 en in de laatste alinea van paragraaf 3.2.2 gaat GTS in op een periodiek onderzoek inzake marktintegratie. Met verwijzing naar de discussies rondom het verdwijnen van het Interconnectiepunt Julianadorp verzoeken wij GTS om dergelijke marktintegraties niet door te voeren. Naar ons oordeel leidt het opheffen van interconnectiepunten tot een ongeoorloofde kruissubsidiëring en tot hogere tarieven voor de netgebruikers die fysiek gas invoeden of onttrekken aan het GTS-systeem¹. Daarnaast zijn dergelijke marktintegraties ook helemaal niet nodig, de TTF is immers de meest liquide handelsplaats van Europa.

Duitse marktintegratie

In paragraaf 3.2.2. merkt GTS op dat capaciteitsknelpunten in het Duitse netwerk kunnen worden opgelost, door het gas via Nederland te transporteren en dat GTS regelmatig overleg voert met de betrokken Duitse TSO's. We krijgen de indruk dat GTS hier een operationele dienst verleent. Naar ons oordeel betreft het hier gewoon transport door het GTS netwerk (in dit geval "transit") en dient de desbetreffende klant (ook als dat een TSO is) gewoon de van toepassing zijnde GTS entry- en exit tarieven te betalen; anders zou er sprake zijn van discriminatie. We verzoeken ACM om er op toe te zien dat er inderdaad geen sprake is van discriminatie tussen TSO's en shippers/netgebruikers.

¹ Het hanteren van een Inter TSO Compensatie (ITC) biedt geen passende oplossing. Stel als voorbeeld marktintegratie met België, dan wenst GTS een ITC van de Belgische TSO vanwege wegvallen boekingen op de interconnectiepunten, maar tegelijkertijd wenst de Belgische TSO om dezelfde reden een ITC van GTS. Mocht GTS de tarieven voor de "overblijvende" entries en exits niet gaan verhogen, dan betekent dit minder inkomsten voor GTS. In alle gevallen is er sprake van een kruissubsidiëring tussen de interconnectiepunten (gratis transport) en de overblijvende entries en exits.

Wie betaalt welke investeringen

Investerings in de ontwikkeling van waterstof transport

NOGEPA is van oordeel dat het de waterstof markt een separate markt is dan die van aardgas. Vermeden moet worden dat er kruissubsidie plaatsvindt waarbij de gebruikers van het aardgastransportnet betalen voor het transport voor waterstof door toekomstige gebruikers. NOGEPA pleit er voor dat assets in het aardgassysteem die niet meer nodig zijn voor het aardgas transport, maar wel zinvol zijn voor het waterstof transport in de toekomst, zo snel mogelijk uit de Regulatory Asset Base (RAB) van GTS gehaald worden en bijvoorbeeld worden overgedragen aan een nieuwe entiteit, niet zijnde GTS.

NOGEPA kan op basis van de verstrekte informatie niet nagaan in hoeverre er in het voorliggende ontwerp-IP mogelijk investeringen zijn opgenomen die zorgen voor instandhouding van bepaalde assets, terwijl deze assets niet meer nodig zijn voor het aardgastransport, maar wel zinvol zijn voor toekomstig waterstof transport. Zulke investeringen horen niet thuis in het IP van GTS. NOGEPA verzoekt ACM (en EZK) om zich er van te verzekeren dat dergelijke investeringen niet zijn opgenomen in dit IP en mochten ze dat wel zijn, dan hiervoor geen goedkeuring te verlenen.

Relatie investeringen en methodebesluit

Er zijn nu separate trajecten voor het investeringsplan (IP) en het methodebesluit van ACM voor de komende reguleringsperiode (2022+). Investerings van GTS kunnen invloed hebben op de hoogte van de RAB en daarmee op de hoogte van transporttarieven voor netgebruikers.

NOGEPA is van oordeel dat investeringen door GTS die het gevolg zijn van beleidsbeslissingen van de overheid, niet voor rekening zouden moeten komen van de netgebruikers. Voorbeelden hiervan zijn de investeringen als gevolg van het besluit tot sluiting van Groningen, zoals de N2-installatie in Zuidbroek en de GTS investeringen om de grootste L-gas afnemers in Nederland over te schakelen naar het H-gas systeem. Ook hieraan gekoppelde operationele kosten, zoals bijvoorbeeld extra N2 inkoop te Wieringermeer, elektriciteit voor Zuidbroek en onderhoud van de desbetreffende assets, dienen niet bij de netgebruikers in rekening te worden gebracht. NOGEPA stelt voor dat GTS in overleg gaat met ACM en EZK om te bezien hoe GTS dergelijke kosten vergoed kan krijgen, bijvoorbeeld uit de algemene middelen, zonder dat deze kosten voor rekening komen van de netgebruikers.

Onder verwijzing naar het onder meer door NOGEPA geïnitieerde rapport van Frontier Economics (februari 2020) merkt NOGEPA op dat GTS in het verleden investeringen heeft gedaan die inmiddels geheel of gedeeltelijk stranded zijn. NOGEPA is van oordeel dat de kosten van dergelijke stranded assets niet meer bij de netgebruikers in rekening te worden gebracht. Voor de nu voorliggende investeringen is het voor NOGEPA onduidelijk hoe lang dergelijke investeringen benut zullen worden en wellicht al op relatief korte termijn het karakter van een stranded asset zouden kunnen krijgen.

Incrementele capaciteit

In paragraaf 5.6 wordt ingegaan op een niet-bindende vraagindicatie op de grens tussen TTF en Trading Hub Europe: "De uitkomst van deze veiling, in combinatie met een economische test, bepaalt uiteindelijk of de voorgestelde projecten worden gerealiseerd". Onder verwijzing naar het hier boven genoemde rapport van Frontier Economics (februari 2020) merken wij op dat investeringen op basis van eerdere open seasons inmiddels een stranded karakter hebben gekregen. Om dit in de toekomst te vermijden, verzoeken wij GTS dringend om een zeer strenge economische test uit te voeren, bijvoorbeeld in combinatie met een zeer langlopend commitment van de desbetreffende shippers, alvorens dergelijke projecten te realiseren.

Transparantie

Desinvesteringen

Voor een compleet overzicht voor netgebruikers, zou het helpen als GTS een overzicht geeft van de verwachte desinvesteringen gedurende de zichtperiode (2020-2030). Naast assets die wellicht in de toekomst gebruikt kunnen worden voor het transport van waterstof (zie hierboven), kunnen dit ook andere assets betreffen die voor andere doeleinden gebruikt kunnen worden (wellicht in de upstream, voor CCS of voor RNB's?).

Transparantie richting netgebruikers inzake rekenvolumina

Voor netgebruikers, zoals NOGEPA, is het van belang de tarieven voor de toekomst in te kunnen schatten. Input voor deze schatting is onder meer de onderverdeling van de geraamde transportcapaciteiten ("rekenvolumina") naar de categorieën binnenlandse productiepunten, grenspunten, LNG en bergingen aan entry-zijde en naar de categorieën distributiebedrijven, direct aangesloten, grenspunten en bergingen aan exit-zijde. In aanvulling op de getoonde tabellen in 2.2.4 stelt NOGEPA voor dat extra tabellen worden opgenomen waarin de geschatte benutting in termen van "rekenvolumina" wordt weergegeven en niet alleen in de vorm van piekcapaciteit, dit voor zowel entry als exit en voor alle jaren in de periode 2020-2030.

Overname ZEBRA netwerk

Op pagina 70 wordt de overname van het ZEBRA netwerk besproken en beschrijft GTS dat er naast de overname ook sprake is van investeringen voor aanpassingen in het netwerk. In eerder overleg met marktpartijen heeft GTS verzekerd dat de overnameprijs zodanig is vastgesteld dat er geen sprake is van tariefstijging voor de bestaande GTS entrees en exits. Nu er extra kosten zijn, is het voor ons onduidelijk of er inderdaad geen sprake is van een tariefstijging. Wij verzoeken u aan te tonen dat er conform eerdere toezeggingen geen prijsstijging plaatsvindt.

Inzichtelijkheid in tabellen

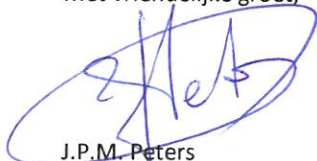
In diverse tabellen is een kolom opgenomen met "verwachting cumulatief". Het is voor de lezer onduidelijk welke periode hier wordt bedoeld. Zo wordt bijvoorbeeld in tabel 5.6 voor verleggingen van leidingen een bedrag van 78 mln EUR genoemd. Op basis van de informatie in tabel 5.7 zien we dat deze 78 mln EUR overeenkomt met het totaal over de periode 2020-2025, maar in Bijlage III in tabel V.1. wordt een periode van 2020-2024 vermeld. Anderzijds krijgen wij op basis van de tabellen in bijlage V het idee dat de cumulatieve bedragen wellicht betrekking hebben op een periode vanuit het verleden tot en met 2021. Wij verzoeken u dit te controleren en zorg te dragen dat e.e.a. inzichtelijker wordt en dat de juiste periodes worden gebruikt.

De opsomming van de investeringen in tabel V.2 is nu gebaseerd op projectnummer. Het is overzichtelijker wanneer eerst gesorteerd wordt op "status project" en vervolgens op projectnummer.

Tot slot

Vanuit NOGEPA zijn wij gaarne bereid tot een nadere toelichting op bovenstaande reactie, daar veel waarde wordt gehecht aan het op constructieve wijze in dialoog blijven met GTS, overheid en andere stakeholders.

Met vriendelijke groet,

J.P.M. Peters

Secretaris-Generaal NOGEPA

Tevens verzonden aan:

gasmarket@gastransport.nl

cc: investeringsplannen.energie@acm.nl